

EUROPSKO NADZORNO TIJELO ZA
BANKARSTVO

IZVRŠNI SAŽETAK
GODIŠNJEG IZVJEŠĆA ZA 2014.

**Europe Direct je usluga koja vam omogućuje pronaći odgovore
na pitanja o Europskoj uniji**

**Besplatni telefonski broj (*):
00 800 6 7 8 9 10 11**

(*) Informacije su besplatne, kao i većina poziva (premda neke mreže, javne govornice ili hoteli mogu naplaćivati pozive).

Fotografije:

Europsko nadzorno tijelo za bankarstvo, stranice 3., 5., 10.

shutterstock.com/Slavoljub Pantelic, stranica 4.

John Foxx/Getty Images, stranica 7.

istockphoto.com/pablographix, stranica 9.

istockphoto.com/Adam Petto, stranica 12.

print	ISBN 978-92-9245-156-1	ISSN 1977-8775	doi:10.2853/890335	DZ-AA-15-001-HR-C
epub	ISBN 978-92-9245-137-0	ISSN 1977-9003	doi:10.2853/811731	DZ-AA-15-001-HR-E
web	ISBN 978-92-9245-144-8	ISSN 1977-9003	doi:10.2853/178270	DZ-AA-15-001-HR-N
flip book	ISBN 978-92-9245-104-2	ISSN 1977-9003	doi:10.2853/2703	DZ-AA-15-002-HR-N

Više informacija o Europskoj uniji dostupno je na internetu (<http://europa.eu>).

Luxembourg: Ured za publikacije Europske unije, 2015.

© Europska unija, 2015.

Umnožavanje je dopušteno uz navođenja izvora.

Printed in Luxembourg

TISKANO NA PAPIRU IZBIJELJENOM BEZ ELEMENTARNOG KLORA (ECF)

IZVRŠNI SAŽETAK GODIŠNJEG IZVJEŠĆA ZA 2014.

Izvršni sažetak

O EBA-i

Europsko nadzorno tijelo za bankarstvo (EBA) neovisno je tijelo EU-a čiji je posao osigurati učinkovitu i dosljednu bonitetnu regulativu i nadzor nad europskim bankarskim sektorom. Njegovi su glavni ciljevi održavanje financijske stabilnosti u EU-u te osiguranje cjelovitosti, djelotvornosti i pravilnog funkcioniranja bankarskog sektora.

Glavna je zadaća EBA-e da pridonese stvaranju jedinstvenih europskih pravila u području bankarstva, čiji je cilj pružanje jedinstvenog skupa usklađenih bonitetnih pravila za financijske institucije u cijeloj Europskoj uniji. Tijelo ima važnu ulogu u promicanju konvergencije nadzornih praksi i dužno je procjenjivati rizik i osjetljivost u bankarskom sektoru EU-a.

EBA je utemeljena 1. siječnja 2011., u jeku financijske krize, kao dio Europskog sustava financijskog nadzora (ESFS) i preuzela je sve postojeće odgovornosti i zadaće svog prethodnika, Odbora europskih nadzornih tijela za bankarstvo (CEBS).

Pregled EBA-e koji su 2014. provele institucije EU-a

Godine 2014. Europska komisija, Europski parlament, Vijeće EU-a i Europski revizorski sud proveli su prvi sveobuhvatni pregled europskih nadzornih tijela (ESA-ova) i ESFS-a od njihova utemeljenja 2011. Stoga je 2014. bila važna godina za EBA-u i ostale ESA-ove.

Izvešće Europske komisije objavljeno u kolovozu 2014. pripremljeno je u skladu s člankom 81. Uredbe o ESA-ovima, kojim se zahtijeva da Komisija svake tri godine objavljuje opće izvješće o stečenom iskustvu koje je rezultat aktivnosti europskih nadzornih tijela. Tom izvješću prethodilo je izvješće Europskog parlamenta objavljeno u veljači 2014., koje se temeljilo na rezultatima studije koju je provela konzultantska kompanija Mazars, a koju je naručio Parlament. Nakon toga slijedilo je posebno izvješće koje je u srpnju 2014. objavio Europski revizorski sud o radu EBA-e tijekom financijske krize te, konačno, donošenje zaključaka Vijeća za ekonomske i financijske poslove (ECOFIN) o pregledima ESFS-a u studenome 2014.

Sve institucije zaključile su da je, unatoč teškim okolnostima, EBA brzo uspostavila dobro funkcionirajuću organizaciju te da je postigla znatan napredak prema tome da je se smatra punopravnim nadzornim tijelom.

Institucije su pozitivno ocijenile rad EBA-e s obzirom na njezine brojne zadatke, posebice značajan doprinos koji je imala u razvoju jedinstvenih pravila u području bankarstva. Prepoznale su da je to postigla unatoč znatnim ograničenjima u smislu proračuna i ljudskih resursa, neovisno o stalnom povećanju broja ovlasti i zadataka koje su zakonodavci EU-a dodijelili EBA-i.

Pregledi su obuhvaćali preporuke za poboljšanje učinkovitosti i produktivnosti EBA-e, posebice u smislu njezine uloge u konvergenciji nadzora i zaštiti potrošača, kao i za poboljšanje internog upravljanja. Nadalje, priznale su da postoje ograničenja pravnih ovlasti EBA-e u različitim područjima, uključujući njezinu ulogu u ispitivanju otpornosti na stres, obvezujućem posredovanju između nadležnih tijela i njezinu uključenost u zakonodavnim pregovorima na razini EU-a.

EBA je prihvatila rezultate pregleda i zahvalila na pozitivnoj ocjeni i priznanju njezinih zakonskih ograničenja, zbog kojih ne može u potpunosti iskoristiti svoje ovlasti.

Postignuća u 2014.

EBA je tijekom 2014. postigla znatni napredak i nastavila igrati ključnu ulogu u zaštiti cjelovitosti i stabilnosti bankarskog sektora EU-a. Neka od istaknutih postignuća jesu daljnji razvoj jedinstvenih pravila u području bankarstva, nastavak promicanja konvergencije nadzora i procjene rizika te stalni rad na osiguranju transparentnosti bankarskog sektora EU-a. Osim toga, EBA je nastavila obavljati svoje dužnosti povezane sa zaštitom potrošača i nadzorom financijskih inovacija.

Dovršetak jedinstvenih pravila u području bankarstva

Jedan od glavnih zadataka EBA-e jest sudjelovanje u stvaranju jedinstvenih pravila u području bankarstva EU-a. Na taj način EBA utvrđuje regulatorni temelj za usklađeni jedinstveni bankarski sektor na razini EU-a koji obuhvaća europodručje i zemlje izvan europodručja. Promicanjem dosljedne primjene jedinstvenih pravila diljem EU-a, EBA također osigurava konvergenciju u primjeni tih pravila u nadzornoj i sanacijskoj praksi.

Tijekom 2014. EBA je ispunila taj zadatak tako da je izradila 32 obvezujuća tehnička standarda, 23 izvješća, 17 smjernica i 14 mišljenja i savjeta koji su doveli do usklađene primjene zakonodavstva 1. razine o bankarstvu, posebice Uredbe o kapitalnim zahtjevima (CRR), Direktive o kapitalnim zahtjevima (CRD) i Direktive o oporavku i sanaciji banaka (BRRD). EBA je otišla korak dalje i dala je odgovore na pitanja dionika o primjeni određenih odredbi na 1. i 2. razini regulative u području bankarstva.

Aktivnosti EBA-e povezane s jedinstvenim pravilima tijekom 2014. obuhvaćale su uporabu internih modela, jedinstvene okvire za izvješćivanje, konvergenciju nadzora, oporavak i sanaciju banaka, primitke i napredak u području vlastitih sredstava.

Vraćanje povjerenja i poboljšanje transparentnosti

U razdoblju nakon financijske krize postavljena su pitanja o tome zašto je došlo do znatnih razlika u izračunu rizikom ponderirane imovine s pomoću internih modela banaka. EBA nastoji vratiti povjerenje u uporabu internih modela u kapitalne svrhe. U tom su smislu europski zakonodavci također priznali da postoji potreba za uvođenjem dodatnih mehanizama provjera i ravnoteže u pogledu njihova korištenja, a EBA je pripremila nekoliko regulatornih tehničkih standarda (RTS) i referentnih vrijednosti s pomoću kojih nadzorna tijela mogu ocijeniti rezultate modela i poboljšati transparentnost u području uporabe modela.

Uredba o kapitalnim zahtjevima sadrži ovlasti za izradu regulatornih tehničkih standarda u svrhu usklađivanja postupka koji valja pratiti prilikom izmjena internih modela. EBA je Europskoj komisiji krajem 2013. dostavila nacrt tih regulatornih tehničkih standarda za ocjenjivanje značajnosti proširenja i izmjena internih modela koji se koriste za kreditne i operativne rizike (stupili su na snagu sredinom 2014.), a nacrt regulatornih tehničkih standarda o pristupu internog modela za tržišni rizik podnesen je sredinom 2014. Osim toga, EBA također razvija tri nacrt regulatornih tehničkih standarda kako bi utvrdila metodologiju koju nadležna tijela trebaju slijediti tijekom ocjene sukladnosti institucija sa zahtjevima za uporabu internih modela za kreditni, tržišni i operativni rizik. Ti nacrti bit će podneseni Europskoj komisiji do kraja 2015.

EBA se tijekom 2014. uhvatila u koštac s pitanjem razlike u izračunu rizikom ponderirane imovine uloživši znatne napore u području usporedivosti kapitalnih zahtjeva, što je dovelo do većeg razumijevanja dosljednosti rizikom ponderirane imovine. Nadalje, EBA je poboljšala transparentnost internih modela i njihovih rezultata objavom podataka u dosljednom formatu i uporabom dosljednih definicija.

EBA je tijekom 2014. također naglašavala važnost ujednačenih zahtjeva u području izvješćivanja radi postizanja dostupnosti i usporedivosti podataka. To nije važno samo za EBA-u nego i za Europski odbor za sistemske rizike (ESRB) i Jedinствени nadzorni mehanizam (SSM), koji se u provođenju svojih zadaća oslanjaju na usporedive podatke. Usklađeni

zahtjevi izvješćivanja sada obuhvaćaju područja kao što su vlastita sredstva, velika izloženost i likvidnosna pokrivenost.

EBA se tijekom 2014. bavila različitim pitanjima povezanim s tržišnim infrastrukturama i razvila je standarde koji obuhvaćaju opće kapitalne zahtjeve koji će se primjenjivati na sve središnje depozitorije vrijednosnih papira (CSD-ove). Ti standardi bit će dovršeni tijekom 2015.

Usmjerenost na propise u području oporavka i sanacije

U skladu s dodatnim odgovornostima koje proizlaze iz nove Direktive o oporavku i sanaciji banaka EBA se usmjerila na propise u području oporavka i sanacije banaka i u tom području razvila brojne regulatorne proizvode. U vezi s time EBA trenutačno radi na oko 40 smjernica, regulatornih tehničkih standarda (RTS) i provedbenih tehničkih standarda (ITS) te pruža savjete Europskoj komisiji u pogledu delegiranih akata. U okviru pripreme regulatornih proizvoda na ovu temu središnje mjesto zauzimalo je načelo proporcionalnosti jer se njime prepoznaje važnost raznolikosti bankarskog sustava EU-a i izričito se odnosi na potrebu za razvojem i primjenom pravila tako da ta raznolikost bude uzeta u obzir i očuvana.

Pružanje tehničkih savjeta Europskoj komisiji

EBA je tijekom 2014. znatno pridonijela izradi globalnih politika i politika EU-a u području sekuritizacije objavom mišljenja, dokumenta za raspravu i smjernica.

Razvoj dobrog i razboritog sekuritizacijskog tržišta sastavni je dio Unije tržišta kapitala. Time će se potaknuti daljnja integracija financijskih tržišta EU-a, potpomoći diversifikacija izvora financiranja banaka i otključavanje kapitala, čime se jača podjela rizika i bankama olakšava postupak pozajmljivanja kućanstvima i poduzećima. EBA će tijekom 2015. pružati tehničke savjete Europskoj komisiji o stvaranju jednostavnih, standardiziranih i transparentnih proizvoda unutar sekuritizacijskog tržišta.

EBA je objavila detaljno mišljenje o europskim okvirima pokrivenih obveznica u kojem je utvrdila niz najboljih praksi kojima se može zajamčiti snažan i dosljedan regulatorni okvir.

Europska je komisija 2014. od EBA-e zatražila tehničke savjete o delegiranom zakonodavstvu koje proizlazi iz Uredbe o kapitalnim zahtjevima, Direktive o kapitalnim zahtjevima i Direktive o oporavku i sanaciji banaka.

Doprinos boljem okviru primitaka

Zakonodavne izmjene uvedene Direktivom o kapitalnim zahtjevima u svrhu jačanja praksi primitaka u institucijama diljem EU-a stupile su na snagu 1. siječnja 2014. Tijekom godine EBA je izradila niz nacrtu regulatornih tehničkih standarda u svrhu utvrđivanja kategorija osoblja koje ima značajan učinak na profil rizičnosti institucije, kao i ostalih standarda o različitim aspektima politike primitaka. EBA je također objavila svoje godišnje izvješće o skupnim podacima za banke s visokim zaradama između 2010. i 2012., a tijekom 2015. EBA će objaviti i izvješće o vrednovanju primitaka na osnovi referentnih vrijednosti.

Postupci povezani s izradom jedinstvenih pravila

EBA se redovito savjetuje sa svim svojim dionicima kako bi zajamčila da su njihova stajališta i pitanja uzeta u obzir u postupku izrade politike EU-a. Iza EBA-inog rada na izradi jedinstvenih pravila stoje brojne aktivnosti savjetovanja i podrške. To obuhvaća izradu postupka pitanja i odgovora, rad na procjeni učinka, pravnu podršku u izradi tehničkih standarda, smjernica i preporuka, ispravnu primjenu zakonodavstva Unije, sukladnost u odnosu na globalne standarde, uključenje dionika i koordinaciju aktivnosti informiranja kako bi im se pružile točne informacije.

Postupak pitanja i odgovora (Q&A) u okviru jedinstvenih pravila

U svrhu primjene Direktive o kapitalnim zahtjevima IV/Uredbe o kapitalnim zahtjevima EBA je pokrenula alat za pitanja i odgovore koji predstavlja jedinstveno sučelje na kojemu nacionalna nadzorna tijela, institucije i njihove udruge, kao i ostali dionici, mogu postaviti pitanja o praktičnoj i dosljednoj provedbi zakonodavstva EU-a u bankarskom sektoru EU-a.

Procjena učinka

EBA pri provedbi svojih zadataka, uključujući i napore usmjerene na izradu jedinstvenih prava, primjenjuje načelo bolje regulative te provodi procjenu učinka radi pružanja podrške EBA-inom razvoju regulatorne politike. EBA je tijekom 2014. nastavila s provedbom analize troškova i koristi svojih tehničkih standarda, smjernica i preporuka, kao i opcija politike koje sadrže. Nadalje, EBA je objavila dva namjenska izvješća u kojima prati učinak prijenosa zahtjeva regulatornog okvira Basel III u EU: u ožujku je objavljeno izvješće za podatke do lipnja 2013., a u rujnu za podatke do prosinca 2013. Osim toga EBA je provela procjenu učinka zahtjeva koeficijenta likvidnosne pokriivenosti (LCR) u EU-u tijekom 2014. i objavila rezultate analize u siječnju 2015.

Promicanje konvergencije nadzora

Promicanje konvergencije nadzora ključni je dio mandata EBA-e, koja je tijekom 2014. izradila brojne standarde i smjernice usmjerene na postizanje konvergencije metodologija nadzora i rada kolegija. EBA je nastavila s izradom Europskog nadzornog priručnika, zajedničkog okvira za utvrđivanje, mjerenje i analizu rizika u bankama, zajedno sa zajedničkim smjernicama za intervenciju nadzornog tijela i korektivne mjere.

Suradnja s kolegijima nadzornih tijela

Tijekom 2014. konvergencija nadzora u kolegijima suočena je s brojnim promjenama, uključujući nove pravne zahtjeve te prijelaz nadzora na jedinstveni nadzorni mehanizam (SSM) za institucije u državama članicama europskog područja.

EBA se iste godine odlučila za novi pristup u području suradnje s kolegijima usmjeren na osiguranje prikladne razine interakcije u skladu sa sustavnom važnošću svake bankarske skupine. Stvorena je dodatna kategorija za kolegije, čime su nastale tri kategorije nadzora: kolegiji koji podliježu pomnom nadzoru, kolegiji koji se prate na tematskoj osnovi i ostali kolegiji.

Zahtjevi EBA-inog Akcijskog plana kolegija za 2014. ispunjeni su u razumnoj mjeri i zabilježena su poboljšanja u radu kolegija u odnosu na prethodne godine. EBA je prvi put primijenila sustav ocjenjivanja s trima razinama (dobro, zadovoljavajuće i potrebno poboljšati) radi pružanja povratnih informacija na kraju godine uz utvrđenu i jasnu usporedbu kolegija s referentnim vrijednostima u smislu njihovih rezultata i Akcijskog plana kolegija.

Nadležna tijela pozdravila su aktivno sudjelovanje EBA-e tijekom sastanaka kolegija, posebice u pogledu tumačenja novih proizvoda politika i njihova učinka na rad kolegija te na sadržaj i izgled ključnih predmeta isporuke. Dobro su primljene i EBA-ine smjernice o temama kao što su pregled kvalitete aktive i ispitivanje otpornosti na stres.

Pregled ključnih funkcija i temeljnih poslovnih linija prekograničnih banaka

Ususret početku provedbe Direktive o oporavku i sanaciji banaka EBA je 2014. pojačala napore usmjerene na doprinos razvoju i koordinaciji učinkovitog i dosljednog planiranja oporavka i sanacije diljem Europe.

EBA je usporedila 27 europskih prekograničnih bankarskih grupacija, koje predstavljaju otprilike polovicu ukupne imovine europskih banaka, stavljajući poseban naglasak na način na koji kreditne institucije u svojim planovima oporavka ocjenjuju kritične funkcije i ključne poslovne linije. Pregledom je utvrđeno da postoje znatna odstupanja između bankarskih grupacija u smislu pristupa utvrđivanju te da postoji prostor za daljnja poboljšanja, posebice u smislu definiranja kritičnih funkcija. Ti rezultati dostavljeni su nadležnim tijelima u svrhu pružanja podrške njihovoj procjeni planova oporavka te sanacijskim tijelima u svrhu pružanja pomoći u planiranju sanacije.

Stručni pregledi i programi osposobljavanja

EBA je s ciljem poticanja dosljednosti u rezultatima nadzora provela stručni pregled o tome poštuju li nadležna tijela smjernice EBA-e o upravljanju rizikom koncentracije u okviru postupka nadzornog pregleda. Rezultati tog pregleda iskorišteni su u izradi modula o riziku od koncentracije kredita u jedinstvenom nadzornom priručniku.

EBA je tijekom 2014. organizirala 15 sektorskih i pet međusektorskih programa osposobljavanja za nadležna tijela (od kojih je osam provedeno u uredima EBA-e), koji su dodatno doprinijeli razvoju zajedničke nadzorne kulture, vještina i pristupa među nadležnim tijelima EU-a.

Procjena rizika i osiguranje transparentnosti u bankarskom sektoru EU-a

EBA je ovlaštena za praćenje i procjenu tržišnih kretanja te za utvrđivanje trendova, potencijalnih rizika i osjetljivosti bankarskog sustava EU-a. Tijekom 2014. EBA-ina infrastruktura za procjenu rizika ojačana je važnim razvojem te je postala središnje tijelo za podatke EU-a, koristeći zahtjeve za izvješćivanje u svrhu poboljšanja ključnih pokazatelja rizika i niza redovnih proizvoda o riziku, provodeći tematske radove o dosljednosti rizikom ponderirane imovine i koordinirajući procjenu ispitivanja otpornosti na stres najvećih europskih banaka na razini EU-a.

EBA kao središnje tijelo za podatke

EBA je prvi put razvila i pokrenula jedinstveni niz standarda za izvješćivanje nadzornih tijela u obliku zajedničkih zahtjeva izvješćivanja (COREP) i zahtjeva financijskog izvješćivanja (FINREP). Standardi obuhvaćaju informacije o vlastitim sredstvima banaka (COREP) i podatke iz bilanci (FINREP) te se mogu redovito objavljivati i čuvati na jednom mjestu. EBA je s nadležnim tijelima podijelila mikrobonitetne podatke o pojedinim bankama, a nadzornici su dobili mogućnost pridružiti se zajedničkoj bazi podataka u okviru koje mogu razmjenjivati i primati ključne pokazatelje rizika banaka u uzorku EBA-e. Memorandum o razumijevanju bit će ažuriran početkom 2015. i treba obuhvaćati sva nadzorna tijela.

Ispitivanje otpornosti na stres na razini EU-a

U svrhu postizanja stabilnosti i ponovnog uspostavljanja povjerenja u bankarski sustav, EBA provodi ispitivanja otpornosti na stres na razini EU-a. Cilj ovih ispitivanja jest ocjenjivanje otpornosti europskih banaka na nepovoljna gospodarska kretanja, pružanje pomoći nadzornim tijelima u procjeni pojedinih banaka, doprinos razumijevanju sustavnog rizika u EU-u te poticanje tržišne discipline u sektoru. EBA je tijekom 2014. provela postupak koji se temelji na zajedničkim makroekonomskim scenarijima i dosljednoj metodologiji, što je popraćeno pružanjem dotad neusporedivo

transparentnog uvida u bilance banaka i potencijalni učinak ozbiljnih, ali mogućih udara koje one mogu pretrpjeti. EBA je prikupila i obradila približno 9,6 milijuna podatkovnih točaka za 123 banke diljem EU-a, a rezultati ispitivanja otpornosti na stres objavljeni su u listopadu 2014.

Razlika u odnosu na prethodna ispitivanja bila je u tome da su banke koje su sudjelovale morale proći pregled kvalitete aktive (AQR). Pregled kvalitete aktive predstavljao je znatan korak naprijed u radu EBA-e na zajedničkim definicijama i usporedivosti jer su u postupku ispitivanja korištene usklađene definicije EBA-e o nenaplativim i restrukturiranim izloženostima.

Učinak ispitivanja otpornosti na stres procijenjen je u pogledu prijelazne stope redovnog osnovnog kapitala (CET1) u smislu Uredbe o kapitalnim zahtjevima/Direktive o kapitalnim zahtjevima IV za koju su utvrđene zahtjeve stope od 5,5 % za nepovoljni scenarij i 8,0 % za temeljni scenarij. Krajem 2013. ponderirana prosječna stopa redovnog osnovnog kapitala iznosila je 11,1 %, dok je predviđeno da će u nepovoljnom scenariju pasti za približno 260 bps, većinom zbog kreditnih gubitaka.

Ispitivanjem je utvrđeno da se 24 uključene banke nalaze ispod utvrđenih pragova, što vodi do ukupnog najvećeg manjka kapitala od 24,6 milijardi eura. Međutim, dodatni kapital koji su tijekom 2014. prikupile banke s manjkom smanjio je njihove potrebe za kapitalom na 9,5 milijardi eura, a broj banaka s manjkom na 14. Reakcija nadzora za pojedine banke na temelju tih rezultata bila je odgovornost nadležnih tijela.

Rad bankarstva u sjeni

EBA je tijekom 2014. provela sveobuhvatnu studiju o tumačenju izraza „kreditna institucija“, koji se koristi u svim ključnim dijelovima zakonodavstva EU-a u području banaka, uključujući Direktivu o kapitalnim zahtjevima IV i Uredbu o kapitalnim zahtjevima, Direktivu o oporavku i sanaciji banaka i uredbama o jedinstvenom nadzornom mehanizmu i jedinstvenom sanacijskom mehanizmu. EBA planira tijekom 2015. poduzeti niz drugih poslova povezanih s bankarstvom u sjeni, uključujući izradu smjernica o ograničenjima izloženosti prema subjektima bankarstva u sjeni u skladu s člankom 395. stavkom 2. Uredbe o kapitalnim zahtjevima.

Zaštita potrošača i nadzor financijskih inovacija

EBA ima ključnu ulogu u zaštiti potrošača promicanjem transparentnosti, jednostavnosti i pravednosti na tržištu financijskih proizvoda i usluga s naglaskom na hipoteke, osobne zajmove, štedne proizvode, kreditne/debitne kartice, tekuće račune i platne usluge. EBA je tijekom 2014. zajedno s Europskim nadzornim tijelom za osiguranje i strukovno mirovinsko osiguranje (EIOPA) i Europskim nadzornim tijelom za vrijednosne papire i tržišta kapitala (ESMA) objavila godišnje izvješće o potrošačkim trendovima. Osim toga EBA je u lipnju 2014. u Londonu organizirala drugi Zajednički dan zaštite potrošača europskih nadzornih tijela. EBA je također nastavila ulagati napore u svrhu priznavanja i praćenja inovativnih proizvoda i usluga kako bi zajamčila primjerenu zaštitu potrošača, ulagača i deponenata diljem EU-a.

Zaštita potrošača

EBA je 2014. objavila regulatorne smjernice za čitavi životni ciklus proizvoda, odnosno za faze interakcije između potrošača i financijske institucije prije prodaje, na prodajnom mjestu i nakon prodaje.

EBA je razvila i proučila detaljne smjernice o nadzoru proizvoda i sustavu upravljanja za bankarske proizvode za stanovništvo. Smjernicama se zahtijeva uspostavljanje internih sustava za dizajniranje, stavljanje na tržište i održavanje životnog ciklusa proizvoda, a njihov je cilj da se osigura da su proizvodi osmišljeni za ispunjavanje interesa, ciljeva i značajki ciljanog tržišta. Primjenjuju se na proizvođače bankarskih proizvoda za stanovništvo i na distributere. EBA namjerava pripremiti povratnu izjavu i dovršiti smjernice u proljeće 2015.

Nadalje, EBA je razvila i proučila tehničke savjete u kojima su utvrđeni kriteriji i čimbenici koje sama EBA i nadležna tijela trebaju uzeti u obzir prilikom utvrđivanja postoji li ozbiljan problem s obzirom na zaštitu ulagača u pogledu strukturiranih depozita ili prijetnja urednom funkcioniranju i cjelovitosti financijskih tržišta. EBA, ESMA i EIOPA također su objavile savjetodavni dokument o nacrtu smjernica Zajedničkog odbora o praksama unakrsne prodaje u financijskom sektoru diljem EU-a. ESA-ovi očekuju da će dovršiti povratnu izjavu i smjernice u drugom dijelu 2015.

EBA je također započela s radom u području računa za plaćanje, a njezina stalna posvećenost hipotekama dovela je do objave savjetodavnog dokumenta o nacrtu smjernica za procjenu kreditne sposobnosti u skladu s Direktivom o hipotekarnim kreditima u prosincu 2014. EBA očekuje da će objaviti konačne smjernice prije ljeta 2015. Smjernice bi stupile na snagu od datuma prijenosa Direktive o hipotekarnim kreditima 21. ožujka 2016.

U lipnju 2014. EBA i ESMA su u okviru napora ESA-ova usmjerenih na postizanje daljnje konvergencije nadzora u sektorima vrijednosnica i bankarstva objavile završno izvješće Zajedničkog odbora o smjernicama za rješavanje pritužbi potrošača u sektoru vrijednosnica i bankarskom sektoru.

Praćenje financijske inovacije

Nakon izdavanja upozorenja o nizu rizika koji proizlaze iz kupnje, držanja ili trgovanja virtualnim valutama, poput bitcoina, EBA je istražila mogu li se i trebaju li se virtualne valute regulirati. U mišljenju koje je EBA objavila u lipnju 2014. procijenjene su potencijalne prednosti virtualnih valuta, kao što su brže i jeftinije transakcije, financijska uključivost i doprinos gospodarskom rastu. Međutim, utvrđeno je i više od 70 rizika za korisnike i tržišne sudionike, rizici povezani s financijskim integritetom, kao što su pranje novca i drugi financijski zločini, te rizici za postojeća plaćanja u konvencionalnim valutama.

Na temelju tih procjena EBA je zaključila da bi za regulatorni pristup rješavanju tih rizika bilo potrebno donijeti brojne propise. Međutim, s obzirom na činjenicu da bi bilo potrebno određeno vrijeme za izradu takvog sustava te da su se neki rizici već ostvarili, EBA je također uputila mišljenje nacionalnim nadzornim tijelima i savjetovala im da regulirane kreditne institucije, institucije za platni promet i institucije za e-novac odvrte od kupnje, držanja ili prodaje virtualnih valuta. Ovim dvostrukim pristupom omogućit će se razvoj sustava virtualnih valuta izvan sektora financijskih usluga, a financijskim ustanovama omogućit će se da zadrže trenutni odnos s poduzećima aktivnima u području virtualnih valuta.

EBA je provela analizu grupnog financiranja koje se temelji na zajmovima, uključujući utvrđivanje rizika za sudionike na tom tržištu, kao što su zajmodavci, zajmoprimci i pružatelji platformi. EBA je posebno istražila koja je vrsta regulacije potrebna za jačanje povjerenja u taj novi tržišni segment te je revidirala postojeće poslovne modele u sektoru. Konačno, razmotrila je u kojoj su mjeri utvrđeni rizici riješeni u postojećim direktivama i uredbama EU-a i nacionalnim regulatornim okvirima.

Suradnički rad EBA-e

EBA-ina suradnja s unutarnjim i vanjskim dionicima predstavlja važan dio njezinih aktivnosti. Stoga EBA-a svojim tiskovnim i komunikacijskim aktivnostima želi zajamčiti da su sve strane na koje utječe rad tijela ispravno, dosljedno i pravodobno informirane o svim važnim pitanjima. EBA se tijekom 2014. uvelike usredotočila na koordiniranje aktivnosti povezanih s ispitivanjem otpornosti na stres 2014. na razini EU-a radi promicanja jasnoće i razumijevanja uloga i ciljeva same EBA-e, ali i nadzornih tijela na razini država članica. Osim dijelova mrežne stranice dodanih za ispitivanje otpornosti na stres 2014. na razini EU-a, mrežnoj stranici dodani su brojni drugi dijelovi, uključujući novi interaktivni alat za jedinstvena pravila. Istodobno s rezultatima ispitivanja otpornosti na stres, EBA je u listopadu 2014. pokrenula svoj račun na usluzi Twitter i kanal na YouTubeu.

Zajednički odbor ESA-ova 2014. nastavio je djelovati kao forum za međusektorsku koordinaciju i razmjenu informacija između triju tijela. Zajednički odbor, kojem je 2014. predsjedavala EBA, posebice se usredotočio na teme međusektorskih rizika i zaštite potrošača.

Zajednički odbor izradio je dva zajednička izvješća o međusektorskim rizicima i osjetljivostima financijskog sustava EU-a te je započeo s analizom provođenja poslovnog rizika. U području zaštite potrošača usredotočio se na razvoj regulatornih ovlasti u okviru zakonodavstva o upakiranim investicijskim proizvodima za male ulagatelje i investicijskim osigurateljnim proizvodima (PRIIP-ovima).

Ostala područja međusektorske djelatnosti obuhvaćaju izradu smjernica o dosljednosti praksi nadzora za financijske konglomerate, rad u području sekuritizacije, ovlasti u okviru zakonodavnog paketa o sprječavanju pranja novca, smanjenje pretjerane ovisnosti o kreditnim rejtinzima i utvrđivanje referentnih vrijednosti.

U kontekstu međunarodnog djelovanja EBA je redovito u kontaktu s regulatornim i nadzornim tijelima trećih zemalja, centrima za strateško promišljanje (think-tankovima) i međunarodnim tijelima za utvrđivanje financijskih standarda te je sudjelovala u regulatornim dijalozima Europske komisije u području financijskih tržišta. Također je izravno sudjelovala

u radu raznih međunarodnih tijela, posebice Baselskog odbora za nadzor banaka.

Operacije

EBA je tijekom 2014. radila na brojnim inter-nim operativnim pitanjima, uključujući pravnu podršku, provedbu novog alata za upravljanje projektima, djelatnost zaštite podataka, upravljanje financijskim i ljudskim resursima te informacijsku tehnologiju i interne kontrole.

Pravna potpora

EBA je radila na pravnim pitanjima poveza-nima s promjenom lokacije nadzornog tijela, pitanjima ljudskih resursa koja proizlaze iz Pravilnika o osoblju i Uvjeta zaposlenja ostalih službenika, sporazumima s EBA-inim dobav-ljačima i zahtjevima tijela EU-a kao što su Eu-ropski revizorski sud i Europski ombudsman. EBA je tijekom 2014. obradila više od četrde-set pritužbi koje su izravno podnijeli pojedinci ili pravne osobe, od kojih se većina odnosila na pitanja zaštite potrošača.

Pokretanje Geniusa, alata za upravljanje portfeljem projekata

EBA je uspješno pokrenula alat za upravljanje portfeljem projekata, koji sadrži centraliziranu bazu podataka na razini organizacije i ujedna-čeni postupak pružanja podrške višoj upravi EBA-e i upravljačkim tijelima EBA-e tijekom planiranja, praćenja, upravljanja i određivanja prioriteta za program rada EBA-e.

Financijsko upravljanje

Stalna poboljšanja upravljanja i nadzora fi-nancijskih resursa dovela su do maksimalnog iskorištavanja godišnjeg proračuna i znatnog smanjenja uobičajenih prenesenih obveza u sljedeću godinu. Kvaliteta rada u području financijskog upravljanja također je potvrđena revizijama provedenima tijekom 2014. Nisu utvrđeni značajni nalazi, što se može pripisati pažljivom praćenju prethodnih preporu-ka i stalnom poboljšanju postojećih procesa u EBA-i.

Ljudski resursi

Nakon objave 69 postupaka zapošljavanja EBA je zaprimila 1 850 prijava, obavila razgovore sa 173 kandidata i zaposlila 41 privremenog služ-benika, 9 ugovornih službenika i 19 ustuplje-nih nacionalnih stručnjaka.

Ukupni broj zaposlenika sada iznosi 146, među kojima je zastupljeno 26 nacionalnosti EU-a (u usporedbi s 24 u 2013.) s 45 % zapo-slenika ženskog i 55 % muškog spola. EBA je u listopadu 2014. također pokrenula program pripravništva za mlade diplomirane sveučiliš-ne studente.

Informacijska tehnologija

Osim održavanja i pružanja podrške proizvod-nim sustavima za prikupljanje podataka i opću infrastrukturu, EBA je provela brojne projekte u skladu s odobrenom strategijom za informa-cijsku tehnologiju.

Do kraja godine platforma kolegija povjerena je podatkovnom centru EBA-e i pokrenuta je na fleksibilnoj arhitekturi. Na taj način EBA može neovisno djelovati, bez podrške vanjskog pružatelja usluga. EBA je u području uobi-čajenih usluga informacijske tehnologije (IT) uspješno dovršila veliki projekt IT infrastruk-ture povezan sa selidbom u nove prostorije u Londonu.

Glavna područja djelovanja u 2015.

EBA za 2015. ima opširni raspored rada kako bi dodatno promicala i osigurala cjelovitost i stabilnost bankarskog sustava EU-a. Neka od glavnih područja jesu rizikom ponderirana imovina, regulatorna kalibracija financijske poluge i stabilnog financiranja, regulatorni nadzor instrumenata vlastitih sredstava, primitci, mogućnosti i diskrecijska prava. EBA će dovršiti brojne regulatorne proizvode, uključujući sustav osiguranja depozita i uspostavljanje sanacijskih tijela.

Regulatorni razvoji uključivat će pregled sveukupnog bonitetnog tretmana investicijskih društava, izvješće o malim i srednjim poduzećima (MSP-ovima), poticanje učinkovitog dijaloga između nadležnih tijela i nadzornih kreditnih institucija, revizora i revizorskih tvrtki. EBA će izdati smjernice o bankarstvu u sjeni i izraditi nacrt regulatornih tehničkih standarda o bonitetnim propisima.

Nadalje, EBA će nastaviti s jačanjem konvergencije nadzora, poboljšavanjem alata za analizu rizika, povećanjem transparentnosti bankarskog sektora EU-a i daljnjim jačanjem napora u području regulatorne i nadzorne konvergencije, posebice u području plaćanja.

Godina 2015. prva je godina primjene Direktive o oporavku i sanaciji banaka i donijet će mnogo posla tijelima nadležnim za oporavak i sanaciju te EBA-i, koja će pružati podršku provedbi novog okvira za oporavak i sanaciju u Europi.

Odluka o neprovođenju ispitivanja otpornosti na stres u 2015. znači da će EBA započeti s pripremama za sljedeću vježbu, koja će se održati 2016. EBA će tijekom 2015. provesti vježbu transparentnosti, kao što je učinila i 2013., kojom će se prikupiti detaljni podaci o bilancama i portfeljima banaka iz EU-a.

Detaljni popis proizvoda koje je EBA isporučila u 2014.

Vrsta rezultata	Broj	Naslov
Regulatorni tehnički standardi (RTS-ovi)	22	2 RTS-a o radu kolegija
		3 RTS-a o dopuštenju za izuzimanje podataka
		RTS o dodatnim odljevima kolaterala za ugovore o izvedenicama
		RTS o procjeni rješivosti
		RTS o procjeni opsega plana oporavka nadležnog tijela
		RTS o sadržaju planova oporavka
		RTS o sadržaju grupnih planova sanacije
		RTS o objavama protucikličkog zaštitnog sloja
		RTS o nastavku priznavanja standardiziranog pristupa za izloženost na osnovi vlasničkih ulaganja
		RTS o utvrđivanju globalnih sustavno važnih institucija (G-SII-ova)
		RTS o instrumentima koji zadovoljavaju uvjete iz članka 90. točke (j) podtočke ii. Direktive o kapitalnim zahtjevima IV
		RTS o razdobljima marže za rizik
		RTS o značaju promjena i proširenja modela
		RTS o vlastitim sredstvima – dio 4.
		RTS o vlastitim sredstvima na osnovi fiksnih općih troškova
		RTS o razboritim prilagodbama vrednovanja
		RTS o utvrđivanju opsega sadržaja planova sanacije
		RTS o tehničkim standardima osiguranja od profesionalne odgovornosti
		RTS o uporabi odstupanja za valute s nedovoljnim likvidnim sredstvima
Provedbeni tehnički standardi (ITS-ovi)	10	2 ITS-a o radu kolegija
		Izmjene ITS-a o izvješćivanju (izmjene iz srpnja)
		Izmjene ITS-a o izvješćivanju (izmjene iz listopada)
		ITS o valutama s nedovoljnim likvidnim sredstvima
		ITS o valutama s uskom definicijom pogodnosti središnje banke
		ITS o definicijama nadzornog izvješćivanja o odgodi plaćanja i nenaplativim izloženostima
		ITS o priopćenju vrijednosti pokazatelja po G-SII-ovima
		ITS o obrascu za objave za omjer financijske poluge
		ITS o zajedničkoj odluci o odobrenju internih modela

Vrsta rezultata	Broj	Naslov
Smjernice	17	Smjernice o povjerljivosti i objavljivanju
		Smjernice o prikupljanju podataka o bankama koje najviše zarađuju
		Smjernice o objavama o neopterećenoj imovini
		Smjernice o planovima financiranja
		Smjernice o značaju, vlasništvu i povjerljivosti te o učestalosti objava
		Smjernice o metodologiji za utvrđivanje O-SII-ova
		Smjernice o češćem objavljivanju
		Smjernice o ovlastima za pitanja rješivosti
		Smjernice o opsegu scenarija za planove oporavka
		Smjernice o sigurnosti internetskog plaćanja
		Smjernice o prijenosu značajnog rizika u sintetskoj sekuritizaciji
		Smjernice o prijenosu značajnog rizika u tradicionalnoj sekuritizaciji
		Smjernice o posebnoj objavi pokazatelja od sustavne važnosti
		Smjernice o metodologijama i postupcima nadzorne provjere i procjene (SREP)
		Smjernice o ispitivanjima koja mogu dovesti do mjera javne potpore
		Smjernice o primjenjivoj nominalnoj diskontnoj stopi za dugoročno odgođene varijabilne primitke
		Smjernice o provedbi vrednovanja primitaka na osnovi referentnih vrijednosti
Preporuke	1	Preporuka o uporabi identifikacijske oznake pravnog subjekta (LEI)
Mišljenja/savjeti	14	Mišljenje o stupnjima kreditne kvalitete u vezi s pokrivenim obveznicama
		Mišljenje o pregledu makrobonitetnih mjera
		Mišljenje o izmjenama datuma izvješćivanja
		Mišljenje o izloženosti prenesenom kreditnom riziku
		2 mišljenja o funkcioniranju makrobonitetnog okvira
		Mišljenje o primitcima i naknadama
		Mišljenje o strukturalnim mjerama
		Mišljenje o primjeni članaka 108. i 109. Direktive o kapitalnim zahtjevima IV
		Mišljenje o primjeni dijela prvog glave II. i članka 113. stavaka 6. i 7. Uredbe o kapitalnim zahtjevima
		Mišljenje o virtualnim valutama
		Mišljenje o procjeni bankarskog perimetra u EU-u
		Tehnički savjeti o bonitetnom filtru za dobitke i gubitke po obvezama iz izvedenica institucije vrednovanim po fer vrijednosti, nastale kao rezultat promjena kreditne sposobnosti same institucije
		Tehnički savjet o kriterijima i čimbenicima za ovlasti za intervencije u vezi sa strukturiranim depozitima

Vrsta rezultata	Broj	Naslov
Izvešća	23	Obavijest o trendovima i praksama primitaka
		Godišnje izvješće za 2013.
		Godišnje izvješće o učinku koeficijenta likvidnosne pokrivenosti
		Izvešće o određivanju referentnih trendova i praksi primitaka
		Izvešće o potrošačkim trendovima za 2014.
		Izvešće Zajedničkog odbora o riziku i osjetljivostima za proljeće 2014.
		Izvešće Zajedničkog odbora o riziku i osjetljivostima za jesen 2014.
		Popis financijskih konglomerata za 2014.
		Usklađivanje statističkog i nadzornog izvješćivanja (JEGR)
		Izvešće o založnom pravu na zrakoplove
		2 izvješća o statusu banaka u provedbi regulatornog okvira Basel III u bankama za 2014.
		Izvešće o vrednovanju planova oporavka na osnovi referentnih vrijednosti
		2 izvješća o pokrivenim obveznicama
		Izvešće o učinku razlika u definicijama omjera financijske poluge
		Izvešće o dugoročnim operacijama refinanciranja
		Izvešće o praćenju instrumenata AT1
		Izvešće o odbijanju neto mirovina/imovine iz vlastitih sredstava
		Izvešće o zahtjevu za sekuritizacijsko zadržavanje
		Izvešće o procjeni rizika europskog bankarskog sustava iz prosinca 2014.
		Izvešće o procjeni rizika europskog bankarskog sustava iz lipnja 2014.
Savjetodavni dokumenti (CP-ovi)	64	MSP-ovi i postupak interakcije stambenih hipoteka na rezultate studije o rizikom ponderiranoj imovini
		CP o nacrtu smjernica za SREP
		CP o ITS-u o zajedničkoj odluci o odobrenju internih modela
		4 CP-a o nacrtu RTS-a i ITS-a o kolegiju nadzornika
		CP o RTS-u o operativnom djelovanju kolegija za sanaciju
		CP o RTS-u o uvjetima obavješćivanja
		CP o taksonomiji XBLR
		2 CP-a o smjernicama o objavi iz članaka 432. i 433. Uredbe o kapitalnim zahtjevima
		CP o smjernicama za prikupljanje podataka u pogledu banaka s najvećom zaradom
		CP o smjernici za provedbu vrednovanja primitaka na osnovi referentnih vrijednosti
		CP o ažuriranju ITS-a o izvješćivanju o koeficijentu likvidnosne pokrivenosti
		CP o ažuriranju ITS-a o izvješćivanju o omjeru financijske poluge
		CP o smjernicama za politike primitaka
		CP o RTS-u o izuzimanju podataka
		CP o RTS-u o tretmanu izloženosti na osnovi vlasničkih ulaganja u okviru pristupa IRB

Vrsta rezultata	Broj	Naslov
		RTS o RTS-u o razdobljima marže za rizik
		CP o RTS-u o metodologiji ocjenjivanja naprednog pristupa (AMA)
		CP o RTS-u o postupnom uvođenju i trajnom izuzeću od primjene (PPU) IRB pristupa
		CP o RTS-u o objavi protucikličkog zaštitnog sloja kapitala iz članka 440. Uredbe o kapitalnim zahtjevima
		CP o RTS-u o pragu značajnosti
		2 CP-a o RTS-u i ITS-u o vrednovanju naprednih pristupa na osnovi referentnih vrijednosti
		CP o ITS-u o mapiranju VIPKR-a
		CP o RTS-u o tehnikama ublaživanja rizika za OCT izvedene ugovore
		2 CP-a o ITS-u o mapiranju vanjskih kreditnih procjena
		3 CP-a o RTS-u o metodologiji procjene za pristup IRB
		CP o smjernicama o mjerama potpore
		CP o RTS-u o neovisnim procjeniteljima
		CP o smjernicama o kriterijima za procjenu O-SII-ova
		CP o smjernicama o pokretačima mjera rane intervencije
		CP o smjernicama o propadanju ili prijeteloj propasti
		CP o smjernicama o minimalnom popisu usluga i objekata
		CP o smjernicama o primjeni alata za sanaciju (o alatima za odvajanje imovine)
		CP o smjernicama o primjeni alata za sanaciju (o alatima za prodaju)
		CP o smjernicama o pojednostavljenim obvezama
		CP o ITS-u o pojednostavljenim obvezama
		CP o obvezama u pogledu plaćanja
		CP o smjernicama o vezama između Direktive o oporavku i sanaciji banaka te Direktive i Uredbe o kapitalnim zahtjevima
		3 CP-a o RTS-u, smjernicama i ITS-u o financijskoj potpori
		CP o minimalnom popisu pokazatelja plana oporavka
		CP o smjernicama o preprekama rješivosti
		3 CP-a o nacrtu RTS-a o sadržaju planova za sanaciju i procjeni rješivosti
		CP o ugovornom priznavanju sanacije
		CP o smjernicama o doprinosima sustavima osiguranja depozita

Vrsta rezultata	Broj	Naslov
		CP o RTS-u o procjeniteljima
		CP o smjernicama o stopama pretvorbe
		CP o smjernicama o tretmanu dioničara tijekom sanacije
		CP o RTS-u o MREL-u
		CP o tehničkim savjetima iz Uredbe MiFIR-a za strukturirane depozite
		CP o sigurnosti internetskog plaćanja
		CP o smjernicama o Direktivi o računima za plaćanje
		CP o smjernicama o nadzoru i upravljanju proizvodom
		CP o smjernicama o zahtjevima za kreditnu sposobnost u skladu s Direktivom o hipotekarnim kreditima
		CP o smjernicama o zahtjevima za rješavanje nepodmirenih dugova i ovrhu u skladu s Direktivom o hipotekarnim kreditima
Dokumenti za raspravu	3	Dokument za raspravu o mirovinama
		Dokument za raspravu o jednostavnoj standardnoj i transparentnoj sekuritizaciji
		Dokument za raspravu o smjernicama o zahtjevima za režim putovnica u skladu s Direktivom o hipotekarnim kreditima
Stručni pregledi	1	Stručni pregled o smjernicama EBA-e o koncentracijskom riziku (smjernica 31)

EUROPSKO NADZORNO TIJELO ZA BANKARSTVO

Floor 46, One Canada Square,
London E14 5AA

Tel. +44 2073821776

Faks: +44 2073821771

E-mail: info@eba.europa.eu

<http://www.eba.europa.eu>

Ured za publikacije

ISBN 978-92-9245-144-8